خراسان شمالی
روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی خراسان شمالی

رمزگشایی های جدید در یک منطقه تاریخی

شناسایی استقرار هزار و ۵۰۰ ساله در «ریوی»

مرتضوی- یافته های جدید از محوطه تاریخی«ریوی» بیانگر استقرار هزار و ۵۰۰ ساله در این محوطه است. سرپرست تیم ایرانی کاوش محوطه ریوی مانه و سملقان با بیان این که در مطالعات گذشته به این نتیجه رسیدیم که از دوران قبل از هخامنشی تا دوره ساسانی در این محوطه استقرار وجود داشته است، اظهارداشت: در چهارمین فصل از کاوش با ایجاد ۳ ترانشه در محوطه به یافته های جدیدی دست پیدا کردیم که نشان از معماری فضاهای مسکونی مردم از دوران ماد و هخامنشی دارد.«جعفری» افزود: هم چنین دستیابی به گورهایی مربوط به دوران ساسانی و اشکانی، مهرهایی با نقوش مختلف حیوانی و سمبلیک مانند گریفون(اسب بالدار)، بقایای یک ارگ بزرگ حکومتی از دوران اسلامی و بنای بزرگی از دوره ساسانی بیانگر این است که دوران استقرار به ۹۰۰ سال پیش از میلاد تا ۴۰۰ سال پس از میلاد یعنی ۲ هزار و ۹۰۰ سال تا هزار و ۶۰۰ سال قبل برمی گردد که نشان از استقرار ۱۵۰۰ ساله در دورانهای ماد، هخامنشی، اشکانی و ساسانی دارد.

دفتر سفید مطالعات فرهنگ عامه

دفتر مطالعات فرهنگ عامه؛ فقط یک حکم کاغذی و دیگر هیچ

عکس: خراسان شمالی

هیچ فعالیتی برای این دفتر تعریف نشده و قوانین آن هم چنان نانوشته باقی مانده است

مرتضوی

روزهای آخر اسفند سال گذشته بود که بالاخره انتظارها به سر رسید و روبان دفتر مطالعات فرهنگ عامه و ادبیات اقوام به همت مدیریت پیشین فرهنگ و ارشاد اسلامی استان بریده شد تا راه اندازی دفتر مطالعات فرهنگ عامه و ادبیات اقوام، اقدامی در راستای شناسایی فرهنگ عامه و فولکلور و ویژگی ها و شاخص های فرهنگی اقوام استان ورشد وتعالی فرهنگ این خطه وتوسعه وانسجام ووحدت ملی وتبدیل کردن خراسان شمالی به قطب فرهنگی اقوام شود. اما گویی این حرکت انتظار بیهوده ای بیش نبود و با وجود گذشت ۸ ماه و اندی از این اتفاق، نه تنها در این دفتر حتی یک مرتبه به روی علاقه مندان و فعالان این حوزه باز نشده است ، بلکه هیچ فعالیتی برای این دفتر تعریف نشده و قوانین آن هم چنان نانوشته باقی مانده است تا جایی که به باور پژوهشگران این عرصه اگر روال بی مهری ها در رابطه با فرهنگ عامه ادامه پیدا کند، زوال بخشی از فرهنگ را در خطه فرهنگ پرور و فرهنگ مدار خراسان شمالی شاهد خواهیم بود.

دانشگاه ها وارد شوند

دکتر «حبیب ا... صفرزاده» که سال هاست دستی در پژوهش فرهنگ عامه دارد، راه اندازی دفتر مطالعات فرهنگ عامه را با توجه به تنوع قومیت ها حرکتی خوب می داند که متاسفانه تنها نامی از آن باقی مانده است.

او بر این باور است که اگر اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی با هماهنگی شورای فرهنگ عمومی استان، دانشگاه ها و معاون برنامه ریزی استانداری بتوانند این دفتر را به سمت پژوهش های موردی سوق دهند، می توان اتفاق های خوبی را در این زمینه شاهد بود.

از نگاه این استاد زبان و ادبیات فارسی با اختصاص اعتبار می توان کارهای درخوری را در باب گویش های استان انجام داد، البته به شرط آن که دانشگاه ها و استادان دارای کرسی و اهل پژوهش وارد میدان شوند.

او معتقد است: پژوهش در فرهنگ عامه از اهمیت ویژه ای برخوردار است و این گونه نیست که از هر ظرفیتی بتوان در این حوزه بهره مند شد، بلکه باید در بهره گیری از ظرفیت ها دست به انتخاب زد تا کار علمی شایسته ای شکل بگیرد.

دکتر «صفرزاده» با تاکید بر این که دفتر مطالعات از طریق ارتباط با دانشگاه ها می تواند کار سترگی انجام دهد و در غیر این صورت فعالیت این دفتر کار عبثی خواهد بود، اظهار می دارد: فیلم، آثار هنری، موسیقی، هنر اقوام، آداب و سنن اجتماعی، باورها، افسانه ها، متل ها و ضرب المثل ها قابل مطالعه است.

او بر شیوه کار عالمانه و آکادمیک تاکید می کند و می گوید: فرهنگ عامه خراسان شمالی در معرض تهدید قرار دارد و در صورتی که کار مکتوبی ارائه نشود، موسیقی شفاهی، عادات اجتماعی و مثل ها رو به فراموشی خواهد رفت.

ناگفته ها و ناشناخته ها

از نگاه یکی دیگر از علاقه مندان به فرهنگ عامه، فرهنگ عامه منبعی سرشار و دریچه ای رو به انسان و گذشته های اوست که در هر شرایطی حکمت آموز است و از آن جایی که فرهنگ اقوام حاصل سیر تحولات فکری و مادی مردم است که در تعامل با یکدیگر و در کشاکش تاریخ شکل گرفته است، توجه به آن در روزگار امروز ضروری به نظر می رسد.

وی که علاقه ای به درج نامش ندارد، می گوید: شکل گیری دفتر زمانی مثمرثمر خواهد بود که بتوان آن چه را که سال ها به عنوان فرهنگ شفاهی در سینه ها حبس شده است در قالب مکتوب ارائه کرد.

> **با اختصاص اعتبار می توان کارهای درخوری را در باب گویش های استان انجام داد، البته به شرط آن که دانشگاه ها و استادان دارای کرسی و اهل پژوهش وارد میدان شوند**

وی با بیان این که پشتوانه فرهنگی ما با هر کیفیت و با هر ظرفیتی محصول شرایط تاریخی و تلاش امیدوارانه و در عین حال پردرد و رنج یکایک همین اقوام است، تصریح می کند: هر یک از آنها حرف ها و ناگفته های بسیاری برای گفتن دارند، ناگفته ها و ناشناخته هایی که متأسفانه بسیاری از آنها برای همیشه پنهان مانده اند و اگر کاری صورت نپذیرد، می روند تا برای همیشه ناپیدا شوند.

فقط یک کاغذ

«حسن روشان» از دیگر پژوهشگران و فعالان فرهنگ عامه که با پا گرفتن این دفتر به عنوان مسئول انتخاب شده بود، با بیان این که چنین دفتری به شکل رسمی وجود ندارد و تنها تابلویی در سردر ورودی اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی، زینت بخش آن شده است، می گوید: زمانی که از من خواسته شد تا مسئولیت دفتر را بر عهده بگیرم، نه تنها بودجه ای برای آن اختصاص ندادند بلکه با دادن یک برگ کاغذ به فعالیتم رسمیت بخشیدند که هیچ ارزشی نداشت.

رونق می بخشیم!

سرپرست معاونت فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی هم می گوید: با این که این رویداد در حد یک اتفاق مانده است اما سیاست ها و رویکرد اداره کل رونق بخشیدن به این دفتر است و در نظر داریم تا با تشکیل اتاق فکر و جلسات هم اندیشی با متخصصان این حوزه افقی را ترسیم و فعالیت هایی را آغاز کنیم.

«رضا رضایی» ادامه می دهد: تقویت این ساختار به عنوان یک مرکز برای مطالعه و پژوهش فرهنگ عامه در دستور کار قرار دارد. او البته این را هم می گوید که هنوز به نحوه اداره و چگونگی مدیریت و ترکیب تشکیل دهنده این دفتر ورود پیدا نکرده ایم، اما مطالعات فرهنگ عامه یکی از اولویت های اداره کل است.

وی خاطرنشان می کند: بهره گیری از ظرفیت های موجود هم چون حوزه هنری و دانشگاه ها را به عنوان منابع علمی و پژوهشی در برنامه داریم.

قاصدک

نمایش «در مسیر کوه شاه جهان» اجرا می شود

اثر نمایشی «در مسیر کوه شاه جهان» به روی صحنه می رود.مسئول واحد نمایشی حوزه هنری خراسان شمالی با اعلام این خبر به خبرنگار ما گفت: اثر نمایشی «در مسیر کوه شاه جهان» به کارگردانی «مهدی کشمیری» هم زمان با دهه آخر ماه صفر در شیروان و اسفراین به روی صحنه می رود.«کشمیری» افزود: این نمایش به یک اتفاق تاریخی می پردازد که در سال ۱۲۹۱ هجری شمسی در خراسان روی داد و ارتش روسیه به بهانه حمایت از کسبه روس ساکن درمشهد، به این شهر مقدس حمله وحرم امام رضا(ع) را محاصره می کند.

جشنواره داستان انقلاب

۵ داستان از خراسان شمالی به نهمین جشنواره داستان انقلاب ارسال شد. مسئول واحد آفرینش های ادبی حوزه هنری خراسان شمالی با اعلام این خبر گفت: نهمین جشنواره سراسری داستان انقلاب در ۴ بخش رمان بزرگسالان، رمان نوجوانان، داستان کوتاه بزرگسالان و داستان کوتاه نوجوانان برگزار می شود که ۵ اثر از خراسان شمالی در این دوره شرکت کرده است.«صدیقی» با بیان این که موضوعات، مسائل و رویدادهای سال های قبل از انقلاب و روزهای پیروزی انقلاب و پس از آن تا امروز، از جمله موضوعات این جشنواره است، تصریح کرد: مراسم اختتامیه و معرفی برگزیدگان این جشنواره بهمن ماه سال جاری برگزار می شود.

آغاز طرح مطالعاتی نگارخانه شیروان

طرح مطالعاتی احداث نگارخانه شیروان آغاز شد. معاون اداری مالی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گفت: ۵۰۰ میلیون ریال اعتبار برای نقشه و طرح مطالعاتی نگارخانه شیروان با همکاری فرمانداری شیروان و سازمان مدیریت و برنامه ریزی اختصاص یافت.وی ادامه داد: با توجه به این که ظرفیت خوبی در شیروان داریم نخستین گام برای احداث نگارخانه برداشته شده است.

امثال الحکم

وا گِرمی واژی نَقاره

ادبیات فارسی سرشار از مثل ها و اصطلاحاتی است که بر غنای آن افزوده است، به تبع آن ادبیات عامه نیز آیینه ای از فرهنگ قومیت هاست که پرداختن به آن اندیشه ها و تجربیات گذشتگان و دانش ها و حکمت های آن ها را به ما منتقل می کند. در این شماره به یکی از ضرب المثل های رایج در میان قوم کرد از زبان «فرامرز نورمحمدزاده» پژوهشگر فرهنگ عامه و استاد دانشگاه می پردازیم.وی با بیان این که ضرب المثل «وا گِرمی واژی نَقاره» به معنای این است که «این آش و این هم نقاره» می گوید: این مثل در مورد افرادی به کار می رود که بخواهند برای انجام کاری فرصتی در اختیار کسی قرار دهند.

وی خاطرنشان می کند: ای مثل معادل ضرب المثل «این گوی و این میدان» است.

بر بال خیال

نذر قدم

ماه دلتنگ در آغوش فرات افتاده
باز، آتش به دل آب حیات افتاده
توی این شعر، دلم، بین عزادارترین
دسته سینه زنی از کلمات افتاده
یا حسین بن علی، نذر قدم های تو باد
غزل غرق به خونی که به پات افتاده
بس که اندوخته ام یاد تو را در دل خود
عشق فرموده به آن، خمس و زکات افتاده
از همان لحظه که پای تو به این بیت رسید
بر لب قافیه ذکر صلوات افتاده

منیژه در تومیان

نام تو

در صدا کردن نام تو
یک «کجایی؟» پنهان است...
یک «کاش می بودی»
یک «کاش باشی»
یک «کاش نمی رفتی»
من نام تو را
حذف به قرینه این همه دلتنگی و پرسش
صدا می زنم ...

علیرضا روشن

جدول، سرگرمی، ورزش ذهن [۱۳۹۵/۹/۲]

معمای مجموع ارقام

شنبه ها و سه شنبه ها

«مجموع ارقام» یک سرگرمی جذاب با قوانین ساده است که فقط به «منطق» و «جمع» نیاز دارد. سابقه پیدایش آن به بیش از ۶۰ سال پیش در آمریکا برمی گردد اما از ۳۰ سال پیش مورد توجه ژاپنی ها قرار گرفت طوری که در بیش از ۱۰۰ نشریه ژاپن منتشر شد و حالا دومین سرگرمی محبوب شان (پس از سودوکو) است که در جهان هم با نام کاکورو (Kakuro) پرطرفدار است. حل کردن «مجموع ارقام» یاسرگرمی های منطقی شبیه آن، سرعت پردازش ذهن را بالا می برد. به همین دلیل محققان از آنها با عنوان «ورزش ذهن» و «داروی پیشگیری از آلزایمر» یاد می کنند.

قانون خانه های خالی را با ارقام ۱ تا ۹ طوری پر کنید که:
۱) مجموع ارقام هر تکه از سطرها با عدد سفید سمت چپش برابر شود.
۲) مجموع ارقام هر تکه از ستون ها با عدد سفید بالایش برابر شود.
۳) ارقامی که در هر تکه می نویسید تکراری نباشند.

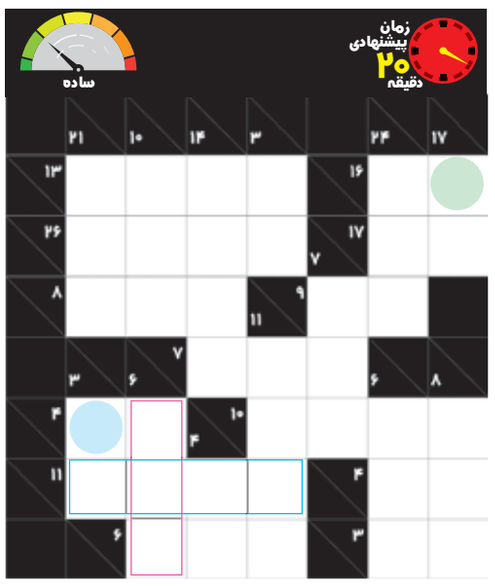

اگر برای حل این جدول راهنمایی خواستید:

جدول ویژه می گوید سطر ۴ باید با ۱+۳ پُر شود و ستون ۳ فقط باید با ۲+۱ پُر شود. پس در تقاطع باید ۱ نوشت و این سطر و ستون را پُر کرد.

جدول ویژه می گوید ستون ۶ برای تکمیل شدن به ۱+۲ نیاز دارد. ۲ که نباید در سطر ش تکراری شود در پایین قرار می گیرد.

جدول ویژه می گوید سطر ۱۱ برای کامل شدن به ۳+۵ نیاز مند است. ۵ که در ستون ۴ ممنوع است، باید در خانه راست این سطر باشد.

جدول ویژه می گوید سطر ۱۶ فقط باید با ۹+۷ پُر شود و ستون ۱۷ هم فقط باید با ۹+۸ پُر شود. پس در تقاطع ۹ می گذاریم تا کل این محدوده پُر شود.

برای حل هر معما کافی است:

* از رقم صفر استفاده نکنیم.
* جمع ارقام هر تکه برابر با عدد سفید سمت چپ یا بالایش باشد.
* از ارقام تکراری در یک تکه استفاده نکنیم.
* هرگز برای حل کردن این معما حدس نزنیم! قبل از نوشتن هر رقم، دلیل منطقی مان را برای نوشتن آن رقم، مرور کنیم.

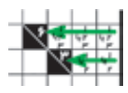

* ارقام «محتمل» را برای هر خانه شناسایی کنیم و کمرنگ در آن یادداشت کنیم تا به مرور بعضی از گزینه ها خط بخورند و رقم «قطعی» را کشف کنیم.
* اول سراغ سطر و ستونی برویم که عددش در «جدول ویژه» آمده است.
* از حل تکه های ۲ و ۳ تایی آغاز کنیم.
* بدانیم معما فقط یک جواب دارد.

حل گام به گام یک نمونه

جدول ویژه می گوید: ۴ باید ۳+۱ باشد و ۳ هم فقط می تواند ۲+۱ باشد. پس مجبوریم خانه آبی تقاطع را با رقم ۱ پُر کنیم. پس جای ۳ و ۲ هم قطعی است. همین تقاطع ۳ و ۴ در آن سوی جدول هم ۳ خانه را پُر کرد.

جدول ویژه می گوید: در سطری که مجموعش ۶ است، باید ۱ و ۳ هم باشد اما باید ۳ را در خانه راست نوشت تا در ستونش تکراری نشود.

ستونی که مجموعش ۱۳ است دو رقم لازم دارد که جمع شان ۱۰ باشد. فقط ۳ راه داریم: ۲+۸ و ۴+۶ و ۱+۹. اما ۲ و ۸ و ۴ و ۶ و ۹ هیچ کدام نباید در خانه پایینی باشند چون مجموع ارقام آن سطر باید ۴ شود! پس ۱ در خانه پایین می آید و مجبوریم در خانه بالایی ۹ را بنویسیم.

مجموع	تعداد خانه	تنها گزینه موجود
۳	۲	۱+۲
۴	۲	۱+۳
۱۶	۲	۷+۹
۱۷	۲	۸+۹
۶	۳	۱+۲+۳
۷	۳	۱+۲+۴
۲۳	۳	۶+۸+۹
۲۴	۳	۷+۸+۹
۱۰	۴	۱+۲+۳+۴
۱۱	۴	۱+۲+۳+۵
۳۹	۴	۵+۷+۸+۹
۳۰	۴	۶+۷+۸+۹

▲ «جدول ویژه» که تنها گزینه موجود در اعداد مورد بعضی از اعداد سفید نشان می دهد.

حالا تکلیف ۳ و ۱ هم در ستونی که باید جمعش ۴ باشد مشخص است.

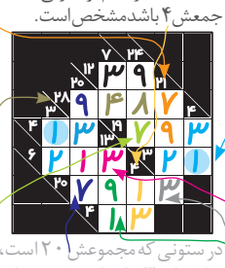

در ستونی که مجموعش ۲۰ است، قبلا جای ۳ و ۱ قطعی شده و برای پر کردنش ۲ رقم می خواهیم که جمع آنها ۱۶ باشد. اما جدول ویژه می گوید چاره ای جز نوشتن ۷ و ۹ نداریم. البته ۹ که در خانه پایینی به دلیل تکراری شدن ممنوع است پس ۹ در بالا و ۷ در خانه پایینی جامی گیرد.

حالا در آخرین خانه از سطری که جمعش ۲۰ است باید ۳ نوشت.

در این ستون که مجموعش ۲۱ است جای ۲ و ۳ از قبل مشخص است پس باید دو رقم پیدا کنیم که جمع آنها ۱۶ باشد. اما جدول ویژه می گوید فقط باید از ۷ و ۹ استفاده کنیم. پس ۹ که در خانه بالایی تکراری می شود را پایین می نویسیم و ۷ هم به خانه بالایی می رود.

این دو رقم نارنجی دلیلی شدند که این ۷ سبزرنگ را برای تکمیل سطری که جمعش ۱۹ است بنویسیم.

برای تکمیل سطری که جمعش ۲۸ است فقط می توانیم ۸ و ۴ را اضافه کنیم اما ۸ را نمی شود در خانه چپ نوشت چون جمع ستونش باید ۷ باشد! پس ۸ در خانه راست و ۴ در چپ جامی گیرد.

دو رقم باقیمانده سیاه هم که ۳ و ۹ هستند با استناد به ارقام قبل مشخص می شوند تا این نمونه کاملا حل شود.

جدول ویژه خراسان

شنبه تا چهارشنبه

قانون: پاسخ ها را حرف به حرف در جهت فلش بنویسید (نوشتن را از خود خانه فلش دار آغاز کنید). در آغاز هر سوال گفته شده که پاسخش چند حرف دارد.

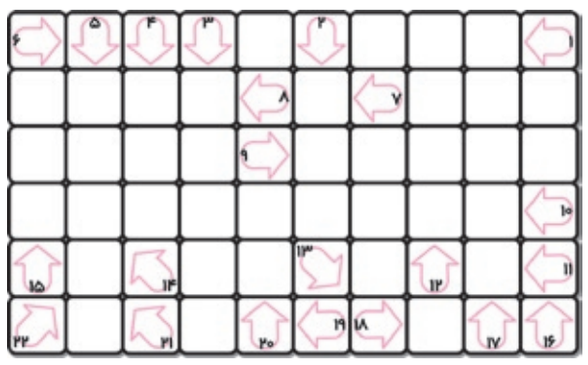

واژگان کمتر اما پرهیز از پرسش هرز (ناخواسته) در این جدول، مایه افزایش بار آموزشی آن شده است. برخی سوال ها، از مطالب روزنامه خراسان روزهای قبل طراحی شده است.

۱-(۷ حرفی) حدود ۳۲۰ روز از عمر این فدراسیون جدید می گذرد و تغییرات زیادی در بخش های مختلف این فدراسیون ایران ایجاد شده است.
۲-(۳ حرفی) سرمایه و نقدینگی
۳-(۶ حرفی) وزیر پیشین ورزش و جوانان بود که حتی قبل از استعفایش زمزمه های تغییر کادر مدیریتی پرسپولیس و استقلال شنیده می شد.
۴-(۵ حرفی) ملامت و توبیخ
۵-(۳ حرفی) نخستین دور مرقابت های جام جهانی ووشو در این کشور به پایان رسید که بعد از ۳ نقره و برنز روز نخست، هانیه رجبی هم یک نشان برنز دیگر برای تیم ملی ایران کسب کرد.
۶-(۲ حرفی) امید عالیشاه، بازیکن تیم فوتبال پرسپولیس در جریان تمرینات این تیم از این ناحیه دچار مصدومیت شد.
۷-(۳ حرفی) میوه ای که خشکش پُر مصرف است.
۸-(۵ حرفی) تیم ملی واترپلوی ایران در چار چوب رقابت های قهرمانی آسیا در این شهر در ضربات پنالتی بازی را به حریف چینی واگذار کرد.
۹-(۶ حرفی) این تیم فوتبال به همراه علیرضا جهانبخش، مهاجم ملی پوش مان در رقابت های هفته ۱۳ لیگ برتر هلند مقابل رودامساوی گرفت.
۱۰-(۶ حرفی) کارشناس و تعیین کننده ارزش
۱۱-(۵ حرفی) کنفدراسیون فوتبال آسیا در مراسمی از این داور به همراه سخندان و منصوری به دلیل عملکرد خوب تقدیر کرد.
۱۲-(۵ حرفی) این ملی پوش فوتبال بدون توجه به حواشی به مسیر حرفه ای که در پیش گرفته ادامه می دهد و قصد دارد تا روزهای روشنی را در قلب فوتبال اروپا برای خود رقم بزند.
۱۳-(۲ حرفی) پول ژاپنی
۱۴-(۳ حرفی) عهد و قرار
۱۵-(۵ حرفی) بینی بلند برخی جانوران
۱۶-(۵ حرفی) از جانب دولتی به کشوری رفتن
۱۷-(۶ حرفی) درس بررسی عوارض زمین
۱۸-(۴ حرفی) نام مادر حضرت مهدی (عج)
۱۹-(۵ حرفی) این دروازه بان استقلال باز هم برای پرسپولیسی ها کری خواند و با حمله پرسپولیسی ها به صفحه شخصی اش روبه رو شد.
۲۰-(۳ حرفی) میوه علاقمند به قانون جاذبه!
۲۱-(۳ حرفی) پخش و توزیع
۲۲-(۴ حرفی) مراسم بزرگداشت زنده یاد منصور پورحیدری در مسجد الزهرای این شهر با حضور علاقه مندان فوتبال برگزار شد.

سودوکو

هر روز

قانون: ارقام ۱ تا ۹ را در خانه های خالی بنویسید که در هر سطر، در هر ستون و در هر مربع ۳ در ۳ رقمی تکراری نباشد.

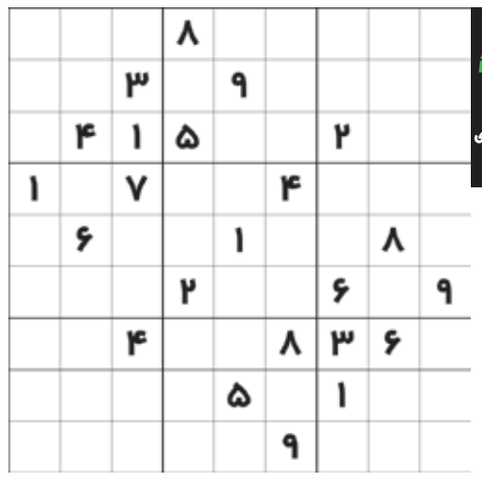

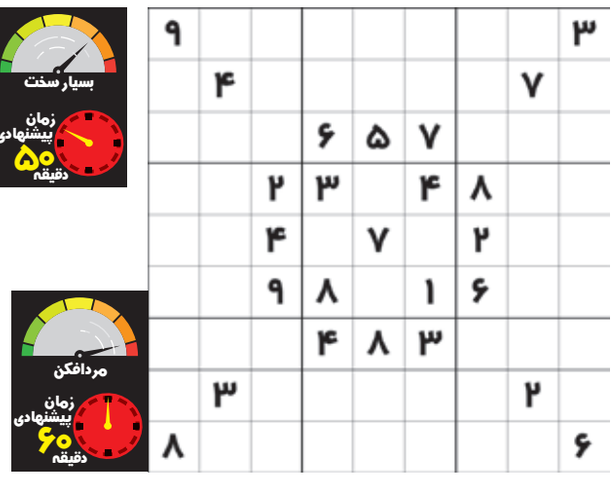

کیدو کو (سودوکو کودک)

هر روز

قانون: خانه های خالی را با ۱ تا ۶ پُر کنید، طوری که رقمی: در سطر خود، در ستون خود و در مستطیل قرمزش تکراری نباشد.

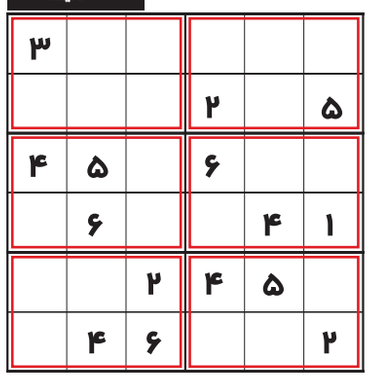

نمونه های متنوع کیدو کو را برای گروه های سنی مختلف در اینترنت جست و جو کنید.

پاسخ ها

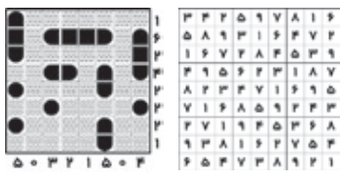

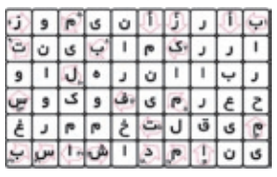

اگر کارت ها را با این شیوه بچینیم، هر خرگوش دو گوش دارد.